

DOLENJSKE NOVICE

Iznajaj. 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je s poštnino vred za celo leto naprej 2 K, za pol leta 1 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 2 K 50 h, za Ameriko pa 3 K. — Dopise sprejema urednik, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

Srečno novo leto!

Današnji list poslali smo tudi še vsem tistim naročnikom, kateri so za preteklo leto 1904 z naročnino zaostali. — Nadaljne številke pošiljali pa bomo le vsem onim, kateri so za leto 1904 svojo dolžnost storili, ali pa so nam vsaj naznanili, da bodo zaostanek v kratkem vposlali, ter seveda vsem onim, ki so nam naročnino že za l. 1905 naprej poslali. Nekaterim smo poslali list na ogled. Kdor ne želi dobivati lista nadalje, naj nam takoj prvo številko vrne. Sploh pa prosimo prav vljudno, da nam ostanejo zvesti vsi dosedanji naročniki in pridobé še novih. Naročnina listu ostane 2 kroni na leto.

„Dolenjske Novice“ nastopajo 21. leto svojega obstanka. Gotovo častno število, s katerim se more ponašati le malo naših listov. Imamo še več vrlih naročnikov, kateri so nam ostali zvesti skozi 21 let. Prav tem izrekamo tem potom še posebno priznanje in zahvalo. — Da bode list tem bolj mikaven in raznoličen, izražamo nujno prošnjo, naj bi se od vseh dolenjskih krajev oglasili dopisniki, ter nam poročali o marsičem zanimivem, kar se godi v naši lepi Dolenjski. Uredništvo se hoče tudi zanaprej kar se dá pošteno potruditi, da bode svoje naročnike in bravce vsestransko zadovoljilo. A prosimo pomoči; več očíj več vidi, več rok več vzdigne.

Posebno našim dragim Dolenjcem naj velja: Naročite se mnogoštevilno pred vsem na svoj domači list: „Dolenjske Novice“!

Gospodarske stvari.

Bukev kot gozdno drevo.

V sedanjem zimskem času obrnimo pozornost našim gozdom. — Kakor vsak posestnik iz lastne skušnjave vé, je gozd tisto gospodarsko imetje, ki pri najmanjšem trudu daje najobilnejše dohodke. Vsak si radi tega želi imeti pri svojem posestvu obsežen gozd, v katerem naj bi prevladovale jelke, smreke, mecesni, manj so mu všeč listovci zlasti bukev in vendar ima ta za gozdno gospodarstvo neprecenljivo vrednost, je pa tudi med našim listnatim drevjem najbolj razširjena. Kakor znano zavzemajo pri nas na Kranjskem gozdi 442.309 ha (44,43 %) površja; od teh je $\frac{3}{5}$ listnatih gozdov in $\frac{2}{5}$ jelovih. Od listovcev so najbolj razširjene bukev, hrast, kostanj, manj pa

javor, jesen, brest, lipa, jelša, topol, trepetlika, vrba, breza i. t. d. Vsakoletni prirastek se proračunava po 2 m³ na ha ali 886.200 m³ za vso kronovino in posekani les se porabi 40 % za razne izdelke in 60 % za kurjavo.

Kakšno vrednost zavzema tedaj bukev v listnatem gozdu in zakaj naj jo čislamo ter je ne smemo popolnoma iztrebiti?

Od listnatega drevja najbolj razširjena je pri nas — kakor že omenjeno — bukev, katera je v svojstvih gledé zemlje in svetlobe zelo podobna jelki, kajti tudi ona zahteva vlažno, precej globoko zemljo in senco v mladosti, da se dobro razvije. To kar bukev zemlji odvzame, ji obilno povrne in kakor vsako drugo drevje zboljša gozdni svet, ker se iz listja njenih košatih vej napravi posebno rodovitna črna prst. Že v mladosti globoko ukoreninjena napravi bukev v sklenjenih gozdih gladka, visoka debela in se hitro razvija.

Njen les dá izvrstno kurivo in najbolje oglje. Za stavbe in drugo porabo pa nima potrebnih lastnostij, ker se zelo usuši in zopet napne, jako rad razkolje in zveži ter hitro zgrije. Vsled njegove teže so stroški za izvažanje večji kakor pri drugem lesu in njegova porabnost je torej zelo omejena ter cena v naših krajih (v gozdih) nizka. Zato skušajo dandanes bukev izpodriniti v prid drugemu dragocenejšemu drevju, v prvi vrsti jelki in smreki, katera se v mešanih gozdih z njo prav dobro vjemata. Vendar bo mali posestnik v naših krajih bukev vedno spoštoval, ker mu ne dá le drv in dobro steljo, ki jo v sedanjih razmerah kmetijstva ne more pogrešati, ampak ker ista izpolnuje še drugo važnejšo nalogo. Bukev imenujejo namreč gozdarji „dojilko gozda“, ker upliva ona na primešano igličnato in drugo listnato drevje na jako blagodejen način. Kdo še ni videl, kako imenitno vspeva bujna hoja in smreka, posebno pa mecesen in hrast, ako rastejo ta drevesa pomešana med bukovjem! Če pa zasadimo ta gozdna drevesa sama, ne bomo opazili istega veselja do rasti, kakor v družbi bukve.

Če tedaj nima bukev sama na sebi velike produktivne zmožnosti, vendar odtehta to napako ta njena dobra lastnost, ne gledé na to, da imajo taki mešani obstoji vsled bukve veliko večjo upornost proti raznim neugodnim vremenskim navalom ter je jih obstanek vsled tega zagotovljen.

Še bolj očitno se pokaže blagi upliv bukve v mešanem gozdu na nji prideljeno drevje pri mecesnu, ki je za nas najdragocenejše drevo. To drevo doraste v zdrav in dragocen les le pod varstvom bukovega drevja, ker namreč bukev bolj počasi raste, ohrani

mecesen v njeni sredini vedno prosto krono, do katere imata svetloba in zrak vedno prost pristop in zato se lahko drevo brez zadržka in veselo razvije tembolj, ker bukev zatira razširjenje mecesnu škodljivih gliv.

Iz tega sledi, pazno in gospodarsko oskrbujmo naše listnate gozde. Čislamo v njih bukev ne le zaradi porabnosti, ampak tudi za to, ker je ona varuhinja drugemu drevju. Zato si uravnajmo pravi čas sečnje in spravljjanje lesa, prodajmo iz listnatih gozdov le one bukve, ki so dorastle ali kjer so pregoste; izkoriščajmo lubje, krmo, stelje in gozdno sadje samo tam in v toliki meri, da gozdna rast ne trpi; upoštevajmo, da visoko z gozdnim drevjem zasajeni kraji ne trpé toliko po slani, toči, nalivih, vetrovih in viharjih. Za slepo ceno nikar ne prodajmo gozdnih pridelkov — tudi ne lesa za kurjavo — če tudi nimamo vsled tega naravnost dohodkov, hvaležno nam ti posredno koristijo. Slednjič skrbimo za obnovitev izsekanih gozdnih parcel, tudi če bi nas gozdna postava k temu ne silila in zlasti mali posestniki naj delujejo na to, da bode njih gozdno imetje naraščalo in da bodo imeli vsaj lepe, doraščene bukove gozde. Sedaj vidimo pre mnogo posekanega gozdnega sveta, ki nima vsled zanikrnosti svojih lastnikov skoro nikake vrednosti. In če ne zasadimo take prostore z dragocenejšimi gozdnimi drevesi, pomagajmo vsaj bukvi, da se zamore razvijati. Tudi tako smo gozdu mnogo koristnega učinili, v tem obstoji velik pomen bukve, a i tu zamorejo dobri zgledi, naprednih gospodarjev najbolj ugodno uplivati in posredno na zboljšanje naših gozdov delovati.

Obrtnikom — rokodelcem.

Z nastopom novega leta si marljiv in podvzeten obrtnik napravi nekak program za prihodnost z ozirom na bilanco preteklega leta. Kar mu je donášalo dobička, isto obdrži in zdatno spolni, kar mu je delalo kvaro in škodo, pa opusti in se poprime za poskušnjo kake novotar je, če tudi dvomi od začetka o nje uspehu, a dobra volja ga premaga, ker upa, da se mu posreči, kar se je mnogim drugim.

Vesten in za občni blagor svojih sodrugov vneti obrtnik pa ob koncu leta pogleda tudi v javnost, kako stališče da je zavzemala obrtnija v minolem letu v javnem življenju. Ako primerja obrtni stan z drugimi stanavi, mora pripoznati, da je njegov stan zelo zaostal za drugimi, vsaj v naši deželi. Ne smem trditi, da je veliko bolje po drugih deželah, ker še celo na Češkem, koder je dokaj razvita obrtnija in spojena v organizaciji (zadružništvu), se le z veliko težavo ubranjuje veleindustriji. Vkljub temu ne smemo obupati, da ni nobene pomoči več za zboljšanje obrtnega stanu, niti ne gre rok križem držati, pa zanašati se na delavnost drugih. Dolžnost vsakega obrtnika je, da se poprime vsake priložnosti, ki mu daje upanje, da zamore zboljšati obrtni stan. Neumestno se mi zdi, ako se kateri obrtnikov izgovarja, da ni zmožen sodelovati za zboljšanje obrtnih razmer. Zopet drugi trdi, da nima časa, tretji zopet, da se ne spodobi obrtniku vtikati se v politične obrtne zadeve, ker obrtnik naj bode nepristranski in naj ne dela proti nobenemu stanu. Takih izgovorov so zmožni v prvi vrsti nerazsodni obrtniki, ki ne znajo ločiti, kaj je za in kaj je proti njim!

Ako hočeš biti molzna krava drugim stanovom, ki izrabljajo tvojo nerazsodnost v svojo korist, s tem škoduješ sam sebi in svojemu stanu. Političnih pravic si ti enako deležen kakor vsak drugi, ki so ti zato dane, da sam sebi in svojemu bližnjemu po poklicu svojega stanu koristiš. Poskusi dragi moj, iskati pomoči pri drugih stanovih, da bi svoje

politične pravice odstopili v korist obrtnemu stanu, niti jednega ne dobiš, ker vsak, ki je zaveden teh pravic, se jih poslužuje v polni meri, le v svojo korist. — Pri tem je pa potreba skupnega nastopa vseh obrtnikov, da delujemo eden za vse, in vsi za enega. Da se pa zamore vresničiti naš namen, se imamo poslužiti vseh pripomočkov, kateri nam pomorejo doseči naš cilj.

Z nastopom novega leta napravimo si obrtniki program, po katerem delujmo skupno za svoje interese. To pa zamore storiti potom časopisja. Le žal, da nimamo na razpolago obrtnega glasila, kar je pač žalostno, da smo Slovenci v tem oziru tako daleč zaostali. Šestnajst tisoč je v naši deželi obrtnikov, pa nismo zmožni svojega glasila, to pač dovolj označuje mlačnost naših obrtnikov. Navezani smo na druge zlasti gospodarske časopise. Za nas Dolenjce so najbolj pripravne naše Dolenjske Novice, ki so večinoma gospodarsko glasilo za kmetski stan. Ker pa je obrtni stan s kmetiskim v tesni zvezi, bi bilo povsem umestno, da prinašajo naše Novice med gospodarskimi članki tudi obrtne novice in važne strokovne ocene. Uredništvo Dol. Novic je drage volje ugodilo moji prošnji za obveščanje takih važnih spisov, ki so strokovnega značaja. Obljubilo se mi je pri tem tudi sodelovanje s socijalno-gospodarskimi članki.

Ako slednji obrtnik stori svojo dolžnost, s tem, da si naroči Dol. Novice in druge tovariše k temu spodbuja, pokaže javnosti, da se zanima za obrtni razvoj potom časopisja. S tem tudi pokaže, da spozna vrednost obrtnega glasila, če tudi je isti v manjši obliki, in urejevan za drugimi gospodarskimi vprašanji, ki so enako pomembni za obrtnike po deželi, ki se večinoma ukvarjajo tudi s kmetijstvom.

V spolnitev naše naloge je treba tudi sodelovanja. V ta namen naj bi gg. tovariši po svojih močeh sporočali vse važnejše novice, tikajoče se obrtnega stanu. Stavijo naj se tudi vprašanja in zahtevki, kateri so pomembni za obrtnijo. Ako zahteva v časopisu ena sama oseba z ozirom na javnost, se to tolmači kot obča in javna potreba za vse obrtnike. Pri tem uvažujemo izrek: Kdor trka, se mu odpre in kdor prosi, dobi! Nikakor se pa ne smemo ustrašiti dela, ki ga imamo za občni blagor svojega stanu. Zanašati se smemo le edino na svoje moči, in uspehov pričakovati od marljivega dela. Če se bodemo še dalje zanašali na druge sloje, ki nas slepijo večkrat z mamljivimi obljubami, da svoje namene z našo pomočjo dosežejo, bodemo vsled tega popolnoma propadli. Naša dolžnost je, da puščamo drugim stanovom, naj se razvijajo s svojimi močmi, mi pa skrbimo edino za lastne interese, na ta način nam ne more nikdo ničesar očitati, ker stojimo na stališču „vsakemu svoje“.

Le na ta način je mogoče spraviti marsikako važno zadevo med obrtnike, ki je merodajna za njih poklic. Dolžnost slednjega obrtnika je, da se zaveda vseh pravic, katere mu daje zakon v porabo za zboljšanje obrtnega stanu. Vdeleževati se ima vsake volitve, kakor so v državni zbor, deželni zbor, trgovske in obrtnijske zbornice, okrajnih bolniških blagajn, delavskih zavarovalnih, občinskih in zadružnih volitev, ker vse so važne za splošni obrtni razvoj. Ako za svojo osebo ne čutiš potrebe volitve se vdeležiti, stori to iz javnih ozirov z ozirom na to; da storiš svojo dolžnost v korist svojim sotovarišem. Mlačnost v posluževanju političnih pravic je naš največji stanovski in tudi narodni greh. Da se pa more vse to doseči in pravočasno, je treba se posluževati časopisja, ker ravno to igra v politiki dandanes največjo vlogo. „Dolenjske Novice“ naj bi nikdar ne prezrle. S svojimi nasveti naj pridejo pravočasno na dan, s tem koristijo mnogo dobri stvari. Obrtni stan je enake važnosti kakor kmetski stan, toraj je vreden poštenega življenja ne pa životarjenja, ki mu ne da življenje ne smrti.

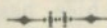
Večje važnosti in koristi bi s tem postale „Dolenjske Novice“ tudi za obstoječe obrtne zadrage, ker bi donášale njih naznanila svojim članom. Načelnštva obrtnih zadrug naj se po svojih močeh zavzamejo in razširjujejo to idejo med svojimi člani, ker s tem si olajšajo svoj trud, kateri bode tem potom donášal marsikaj koristi nje članom.

Daljni razvoj je odvisen od naročnikov-obrtnikov, ker marsikaj je treba spraviti v javnost in v razmotrivanje, kar je odvisno od volje obrtnikov, ker brez boja tudi ni znage!

Naš namen bodi ta, da povsod varujemo obrtne koristi, in delujemo za nadaljni razvoj, da zamoremo tekmovati s tujimi obrtniki. Spodbujamo svoje tovariše k skupnemu sodelovanju za koristne naprave, skupno delujemo z vsemi združenimi silami proti zaprekam, ki so nam v kvar in škodo. Delujemo za osnovanje obrtnih zadrug, kjer še niso ustanovljene, ker le v združništvu je naša moč, ako je isto v spretnih rokah. Za obstoječe zadruge bode pa to spodbuda k marljivejšemu delovanju, ker zgledi več store kakor besede. Tovariši obrtniki! stopite v začrtani delokrog ter posvetite svoje moči, da se naš namen vresniči čim preje, ker je skrajni čas, da se prične zavedati naš obrtnik svojega poklica. Ne obupajte, ako se ne pokažejo takoj sadovi našega delovanja, zadovoljni bodimo, ako za prvič zanimanje vzbudimo, kar bode pogoj za uresničenje dobre in koristne naprave. Po tem navodilu vabim gg. tovariše na delo za blagor obrtnega stanu.

Novomeški obrtnik.

Dostavek uredništva: S tem, da smo odprli predale temu dopisu iz obrtnih krogov pod posebnim naslovom, smo pač pokazali, da se strinjamo s stvarjo. Prosimo le obrtnikov-sotrudnikov, ker urednik sam vsega ne zmora in naj ima še tako dobro voljo. Naj se pa tudi oglasi dokaj obrtnikov-naročnikov; čim več naročnikov bo imel list, temveč bo lažje prinašal.

Politični pregled.

Dolgo časa se je držalo sedanje ministerstvo in kljubovalo raznim strankam. Zadnji dogodki pa so samozaupanje dr. Körberja, ministerskega predsednika, tako podrla, da je prosil cesarja, naj mu odvzame težavno bremo. Cesar se še ni odločil, ali ugoditi tej prošnji ali ne. Pa če tudi pride kak nov mož na krmilo, ne bo opravil ničesar. Dr. pl. Körber je vendar dovolj z lepa poskušal in božal Nemce in jim ugodil, koder je le mogel, a vendar ni mogel izhajati. Ravno tako pa tudi nič ne more opraviti ogrski ministerski predsednik Tisza, ki je z vso odločnostjo in strogostjo hotel zaviti vrat obstrukciji, a mu ne gre tako z lahka. — Vsemu temu neplodnemu divjanju so krivi zavratni morilci Avstrije: ljudje, v visokih službah stoječi, ki so se zavezali z neizprosnimi sovražniki Avstrije: vsenemci in framasoni in laškimi iredentisti. Imenitne službe in velik upliv imajo, kar pa uporabljajo samo za pogubo Avstrije, zoper katero ščujejo na tihem in očitno. Vlada pa — kar je zares čudno — k vsemu temu molči in le še pospešuje to rovanje s tem, da odbija na vse načine edino ji zveste slovanske narode. Odtod potem razpor med narodi in neprestana obstrukcija sedaj od ene, sedaj od druge strani. Ne želimo, a vse kaže: Avstrije čakajo hudi časi. Presvetli cesar bi se bil pred božičem kmalu ponesrečil vsled splašenih konj, ki so njegovi kočiji pridirjali nasproti. Pogumen ognjegasec je ustavil zbesnele živali in tako otel cesarja. Varuj ga Gospod Bog tudi v novem letu: dokler živi njegova častitljiva oseba, se nam še ni posebno bati za našo širšo domovino, a kaj utegne nastati potem, se ne ve; dobrega gotovo nič.

Novi šolski zakon, ki ga je v krščanskem duhu sklenil nižje avstrijski deželni zbor, je presvetli cesar potrdil. Vse pihanje soc. demokratov, židov in drugih sovražnikov krščanstva ni torej nič pomagalo.

Rusko cesarstvo zre v viharno dôbo. Izobraženstvo, in tudi ljudstvo, nahujskano po raznih tujih hujskačih, zahteva ustavo, duhu časa primerno. Car si pa ne da

izsiliti ustave. Vršili so se povsod veliki nemiri, pri katerih je tudi tekla kri. Vendar pa je car sam ministerskemu svetu naročil izvršiti marsikaj sprememb in olajšav v obstoječih zakonih. — Velike izgrede povzročajo pod orožje poklicani rezervisti, ki se čisto krvavo spopadejo s starimi vojaki.

V nemškem cesarstvu so pred vsem Poljaki veliki reveži, na vse načine in ne ravno lepe in človeške, pritiska jih vlada, a udajo se ne, marveč moč in zavest in pogum jim še le prav raste. — Nemški protestanti nosili so v naše kraje mržnjo proti sv. cerkvi in veri ter tako res mnogo ljudij zavedli k odpadu od edino zveličavne cerkve. Toda glavni namen teh verskih hujskačev je bil političen: odtrgati nemške dežele od Avstrije in jih strniti z nemško državo. Nemška vlada pa je sedaj prepovedala rabiti denar protestantskih cerkvenih občin v politične namene. Nemčija še ni končala vojske z upornimi Hereri v Afriki. Treba bo še dokaj denarnih žrtev.

Vojska z Japonsko Rusije še ni oslabil. Sicer so Japonci res pokončali pred Port Arturjem ležeče brodogradnje, ki se je Japoncem ustavljalo dobro dolgo ter jim prizadelo marsikatero izgubo, a trdnjave same še niso vzeli in je tudi ne bodo kar tako zlahka. Vrh tega pride tja v enem mescu novo rusko brodogradnje, proti kateremu se Japonci vže močno pripravljajo. Pred Port Arturjem so spet tisoči našli grozno smrt. Rusom se je posrečilo dobiti nazaj oni 203 metre visoki grič. Rusi so ne samo hrabri, ampak tudi navdušeni in raji umrjo, ko pa da bi se podali. Japonska armada v Mandžuriji ne more nikamor, ker ji Rusi povsod zapirajo pot. Dosedaj je padlo menda čez 200.000 Japoncev v tej vojski, ki je tako huda in krvava, da zgodovina ne pozna kaj tacega.

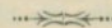
Italija se približuje Vatikanu vedno bolj in bolj. Bo pač le zanj korist, če se spravi s cerkvijo.

Na Francoskem je boj proti cerkvi vedno hujši. Kaj malo se državniki zmenijo za domače, notranje potrebe. Pred vsem in prav posebno pa jim je pri srcu boj proti cerkvi. V dveh letih bodo morali katoličani sami plačevati svojo duhovščino in svoje cerkve od vlade najemati. Framasonska vlada s čudovito brezsrčnostjo poslušna razne ovaduhe in na njih besede obsoja katoliške častnike. In ravno vojaštvo bi utegnulo vlado strmoglaviti. Pri vsem tem pa se francoski katoličani še sedaj ne morejo zjediniti, da bi skupno nastopili proti vladi! Teh ljudij pa res ni lahko umeti. Koliko zares dobrih katoličanov je med njimi, a političnih pravic se kar nočejo posluževati, da bi pogumno in vzajemno branili cerkev in svobodo. — Francoska bo imela najbrž vojsko z Marokanci.

V Srbiji so vendar le dobili nove ministre. Ne-prestano pa se čujejo glasovi, da pripravljajo spet častniki zaroto zoper sedanjega kralja.

Zoper Turčijo hoče Avstrija nastopiti z oboroženo silo, ako kmalu ne uresniči svojih obljub glede zboljšanja razmer v Macedoniji. Zahtevam Avstrije so se pridružile Rusija, Italija, Francija in Angleška.

Na Španskem delujejo neprestano na to, da bi odstranili kralja in vpeljali ljudovlado. Tudi mlademu kralju samemu strežejo po življenju, zlasti zato, ker se pokaže vedno odločnega katoličana.

LISTEK.

Sreča.

Marsikdaj nisi bral „listka“, kaj ne, dragi bravec? In zakaj ne? Zakaj si naglo vrgel list v kot? Naslov te ni mikal. Stavim ne vem kaj, da mi danes tega ne storiš. Le poglej naslov: sreča! Kdo ve, koliko lepih in nelepkih, pametnih in nespametnih razglednic si dobil, kdo ve, koliko vizitk in pesem, kdo ve, koliko ljudij ti je stisnilo roko včeraj in danes, od povsod in povsod pa ti je udarjala na uho besedica „sreča, srečno novo leto“. Zares, če bi mogli srečo pridržati s samimi besedami in jo prikleniti nase s samimi željami: imeli bi jo dosti.

Jaz pa ti, cenjeni prijatelj, ne samo voščim in želim srečo ob pragu novega leta, ne samo to, ampak nekaj več bom storil. Hočem, bom —. Nič ti ne povem, preberi prej vse to, pa boš sam vedel, kaj hočem. In povedal ti bom danes povest, pa ne samo eno, celo kopico jih bo; kratke, zanimive, resnične so.

O božiču 1 1903 je nek trgovski pomočnik prejel pismo: „Podedovali ste 100 000 kron“ Mladi mož je znorel; kaj je 100.000 kron res takšna neizmerna sreča? — Nedavno je umrl kanadski milijonar Viljem Mackay. Njegov sin je potožil nekemu časnikarju: „Samo 24 milijonov sem podedoval — kakšna beračija!“ Torej 24 milijonov ni dosti, da si srečen. — Aragonski kralj Alfonz je nekoč dobil več tisoč samih cekinov. Nek dvorjan je gledal, ko so kralju izplačevali zlato; kar bulile so se mu oči, tako je poželjivo gledal po zlatu. Ne more se več premagati in reče: „O kako srečen bi bil, ko bi imel ta denar.“ „No, bodi srečen,“ veli kralj in mu porine vse cekine prednj. V kratkem je zapravlil dvorjan vse zlato pri igri in ničvrednicah. — V Parizu umrli večkratni milijonar baron Hirsch je nekemu gospodu pomagal iz hude zadrege. Ves hvaležen je dejal: „Oj, koliko solz ste posušili s svojim darom, hvala Vam.“ Na to baron: „Ko bi le mogel tudi svoje lastne solze posušiti z denarjem!“ — Kalif Abderrahman III. v Kordovi na Španskem bil je eden najbogatejših knezov sveta. Njegova palača je bila nepopisno lepa in razkošno opravljena: samo zlato, srebro, dragi kamni in bliščeč marmor ter težke svilene in baržunaste zavese. Po njegovi smrti so našli listek, na katerega je zapisal sam: „Več ko 50 let sem vladal; vsega sem imel v izobilju, nisem pogrešal tudi najmanjše svetne dobrote. Če pa seštejem vse dneve neskaljene sreče, najdem komaj 14 takih dni v svojem življenju. Torej med več ko 18.000 dnevi samo komaj 14 srečnih.“

Ko ti včeraj in danes voščijo srečo, si pa ti morebiti misliš: da, denarja, bogastva bi rad. Jeli v tem sreča? Navedel sem samo posvetne zglede iz življenja največjih bogatinov, in ti trdijo, da je v zlatu in zakladih najti ni.

Morebiti pa boš srečen v novem letu, če te bodo ljudje častili, te volili v razne zastope in zборе in odbore, se ti klanjali in laskali? —

Le malo je vladarjev, ki bi britkost življenja okusili v toliki meri, kakor naš preljubljeni svetovno spoštovani cesar Frančišek Jožef I. In kaj pravi on k temu? „Koga zavidam? Vsacega zavidam, ki ni cesar.“ — Bismarku, železnemu kancelarju nemškega cesarstva, kateremu je vsa Evropa priznala dolžno čast in slavo, sreča ni bila mila. Sam je rekel 24. februarja 1894: „Če seštejem skromne minute prave sreče, dobim komaj celih 24 ur. — Sedanja kraljica angleška vzdihuje takole: „Najbolj zavidam ženo, ki ji ni treba okušati kraljevske časti, in ki ji je dovoljeno živeti svojim stvarem.“ — Prav milobna je beseda sedanjega ruskega carja: „Zares odkrito zavidam vsacega, ki nima nositi skrbij velike države, ki mu ni treba čutiti bede trpečega naroda.“ — Cesar Helijogabal se je iz neznanega moža pospel do velikanske oblasti rimskega cesarja. Torej je bil pač srečen? Necega dne izda čudno povelje, naj tla krog palače oblože z zlatimi ploščami in posujejo z dragimi kamni, češ, če bom kedaj primoran skočiti skozi okno, da se moje dragoceno telo ne razbije na navadnem tlaku. Tudi ta „sreča“ mu ni bila usojena. Bežal je pred zavratnimi morilci in v strahu skočil v nek kloako (kanal za odvajanje nesnage). — Cesar Teodozij je bil povabljen v nekem samostanu na obed. Skromno kosilo mu je

jako ugajalo. Po kosilu reče menihom: „O vi srečni, zares srečne vas imenujem. Rojen sem v kraljevi palači in tam bil odgojen; a nikdar ne morem kosila povžiti brez skrbi.“ — Leta 1558 je zasedla angleški kraljevski prestol kraljica Elizabeta: „40 let angleška kraljica — in odpovem se nebesom!“ je baje rekla. Res, 40 let je kraljevala, a potem? Noč in dan je prekokala in prestokala, sedela na tleh, prste v ustih, oči v tla uprte. To je sreča časti in slave: megla v vetru, sneg v solncu. Te ti torej ne želim tudi Ti si je nikdar ne želi.

Vsem najnavadnejša, najlažja in najcenejša pot do sreče pa se zdi zabava, uživanje, tako ali tako.

Med ljudi, ki so se na vse načine trudili, pozidati srečo svojo na taki podlagi, spadal je tudi angleški pesnik Green. Užival jo je, vžival v toliki meri, da je telo ni moglo prenašati. Zašel je v nepopisno vsestransko bedo. Prijatelji so ga zapustili, svet ga je vrgel na ulico. Ubog čevljar in njegova žena sta ga vzela pod streho. Zdravja sicer ni dobil, a našel je spet samega sebe, svojo vero. V zadnjih dneh pred smrtjo je spisal knjigo s čudnim naslovom: „Za en vinar veselja en milijon kesanja.“ En vinar veselja: to je zabava in uživanje, ki je samo sebi namen; in kaj dobiš za ta vinar veselja? En milijon kesaja. Torej en milijon kesanja za en vinar. Za en vinar veselja dajo mnogi zdravje, čast, mir, dobro ime, lahko vest, da življenje. Se splača? To je najbolj gotova pot v tri hiše nesreče: v bolnico, norišnico, kaznilnico. Odpri le oči in videl boš: pijanci, pohotneži, zapravljalci polnijo te hiše. Zato pa: take sreče, varuj nas Bog!

Da ne boš danes leto klel in jokal, se praskal za ušesi in se kesal v srečo: ne želi si ne ene ne druge teh čudnih sreč. Stariši, povejte to svojim otrokom, starčki, podučite v tem mladino; mož in žena: zmenita se o tem bolj natanko. Potem pa si poiščite edino prave sreče, kar jo je sploh dobiti na svetu: miru vesti. Te vam želim iz srca, da, tudi dam Ti jo prav lahko, dragi moj, samo pridi k meni! Srečno, veselo, blaženo novo leto!

Fr. Salezij.

Domače vesti.

(Predsednik c. k. okrožnega sodišča) prebلاغ. g. dvorni svetnik Jož. Gerdešič, se je z včerajšnjim dnevom umaknil v zasebno življenje po 43letnem vzornem delovanju, za katero je bil od presv. cesarja odlikovan z redom železne krone ter ob 40letnici prejel naslov c. k. dvornega svetnika, kakoršno odlikovanje še ni doletelo dosedaj nobenega predsednika sodišča v Novem mestu. Zvest prijatelj starejših gospodov je bil mlajšim gg. zares očetovsk dobrohoten prijatelj vedno pa z vsemi prijazen in uljuden, in nikomur nikdar škodoval, pač pa rad in če se je le dalo, koristil. Zato ostane vsem v najboljšem trajnem spominu. Dal Bog, da bi gosp. dvorni svetnik mirno in veselo še dolgo vrsto let med nami užival sadove svojega truda in dela v krepkem zdravju.

(Novomeščanom) se je izpolnila dolgoletna želja. Trirazredna nadaljevalna dekliška šola je ustanovljena: dovolil jo je c. kr. deželni šolski svet z dnem 22. decembra 1904; isti dan je bil tudi potrjen učni načrt za to šolo, kakor je uveljavljen in vpeljan na šmihelski šoli. Temelj tej ustanovitvi je legat topliškega kaplana Janeza Cimbase, ki je volil v ta namen neko svoto, ako bi do 1. jan. 1905, novomeški prošt ali mesto ali kdo drugi sklenil ustanoviti to šolo, ako bi pa do tega leta šola ne bila ustanovljena, naj se ona svota porabi za ustanovitev župnije na Gorenjih Sušicah. Da bi to ustanovo obrnil našemu mestu v prid, zavzel se je mil. g. prošt dr. Elbert za to stvar z vso silo in jo srečno izpeljal: pač lepo božično darilo mestu! Kolikrat so se naši ljudje hudovali nad dolgo potjo, katero so deklice našega mesta morale dan za dnevom hoditi. In koliko je bilo pri tem še drugih včasih prav občutnih neprilik, vedó kaj dobro stariši sami, Zato je pa veselje nad tem uspehom gosp. prošta gotovo vsestransko opravičeno. — Za obstanek te šole bo skrbel nalašč za to sestavljen kuratorij, ki obstoji poleg g. prošta iz sledečih gospodov: šolski svetnik dr. Detela, sodni svetnik Albin Smola, župan pl. Sladovič in posestnik ter podžupan Karol Rozman. Občinski odbor je v seji dne 2. dec. 1904 pripoznal potrebo te šole in zato enoglasno sklenil podpirati jo. Pouče-

vale bodo na tej šoli ubožne šolske sestre de Notre Dame iz Šmihela, ker tako zahteva ustanovitelj v svoji oporoki. Šola bo nastanjena v Fajdigovi hiši, katera se bo v ta namen primerno popravila in po potrebi razširila. Prične se šolski pouk v 1. razredu z drugim šolskim polletjem takoj po veliki noči. Pozneje se otvorijo vsi razredi in — kar bo starišem malih za šolo še nezrelim otrok v prav veliko olajšavo — tudi otroški vrtec. Bog daj srečen začetek ter obilo uspehov v prid našemu mestu.

(Upokojen) je nadučitelj g. Fran Kenda v Sdhorju.

(Umrta) je v St.-Jerneji občine znana gospa Neža Bučar dne 26. decembra v 80. letih svoje dobe. Naj v miru počiva!

(Božična darila) revnim šolskim otrokom razdelila so se v četrtek 22. dec. v prostorih deklishe šole ob navzočnosti velečastitih gostov, starišev, prijateljev in dobrotnikov naše revne mladine. Več odličnih gospoj in gospodičin iz Novega mesta naprosile in nabrale so pri domačih in drugih dobrotnikih milodarov, denarja in blaga v tako lepi in iznenadni množini, da je bilo mogoče otroke zares dokaj bogato obdarovati. 25 dečkov in ravno toliko potrebnih deklic dobili so večinoma blaga za obleke in izgotovljene čevljičke, pokrivala, nogavice itd. — Pa tudi na nenasitljivi otročji želodček niso pozabile praktične prirediteljice: naklonile so jim lepe velike štruice. Ginljivo je bilo gledati presrečne otročiče! — K povzdigi te božičnice pripomogla sta pa tudi milostlj. g. prošt dr. Seb. Elbert s svojim primernim nagovorom ter č. g. katehet P. Kornelij Petrič s pristranskimi besedami. V začetku nastopila je deklina-šolarica z deklamacijo. Ob koncu pa se je zahvalil v imenu vseh obdarovanih deček-šolar za lepe božične darove. — Za to božičnico zaslužijo vse dotične častite gospe in gospodične zares občega priznanja, zahvale in pohvale našega mesta. Naj jim Bog povrne stotokrat njihov velik trud, skrb in ljubezen do malih ter vname njih srca i za nadalje v milosrčnosti in usmiljenosti do revnih!

(Božično drevo v bolnici usm. bratov v Kandiji) so na sv. večer prav krasno okrasili prijatelji in dobrotniki bolnikov! Ob polu 6. zvečer zasvetile so se množestevilne svečice na visokem in košatem drevesu, na katerem je bilo razobešenih vse polno sladkarij in peciva. Po primernem nagovoru g. patra subprijorja, v katerem je izrekel vsem blagosrčnim darovateljem iz Novega mesta in Kandije prav toplo zahvalo, so se razdelile otrokom raznovrstne igrače, pa tudi druge razne potrebščine, kakor kape, nogavice itd. Odrasli bolniki so bili pogoščeni z vinom in pecivom, kadilci tudi s smodkami. V razvedrilo bolnikov so zapeli domači pevci prav lepo par božičnih pesmic. Vladalo je občno veselje in zadovoljnost!

(Stara cerkev) oo. kartuzijancev v Pleterjah se v kratkem popravi in prenovi. V to je dovolil preč. p. general kartuzijancev, kar bo gotovo razveselilo vse prijatelje stare umetnosti.

(Iz gostilniških krogov.) Ker bode od 1. januarja 1905 poleg deželne naklade tudi še obč. naklada na pivo, točili bodo gostilničarji v mestu in Kandiji pivo od 1. januarja 1905 nadalje liter po 24 kr. = 48 vinarjev.

(Opozorjamo) z velikim zadovoljstvom, da je mestna občina sklenila, da se v letu 1905 opusti pobiranje užitnine na vino in meso. Pričakujemo toraj zdaj tudi od naših mesarjev in gostilničarjev, da bodo takovi občinski sklep nekoliko uvaževali v korist občinstvu ter cene mesu in vinu primerno znižali.

(Novomeška kmetijska podružnica) ima svoj občni zbor v četrtek 5. januarja ob 2. popoldne v društvenem prostoru v Novem mestu (v hiši g. Jakšeta „pri Slonu“). Na sporedu je letos poleg običajnih točk tudi vprašanje „Kake vrednosti je simodolsko plemo za napredek živinoreje na Dolenjskem“, o katerem bo poročal pristav V. Rohrman.

(Nedeljska šola za kmetske mladenčce) se je za letos opustila, ker se je zglasilo vsega skupaj le 10 mladenčev.

(Prijateljem ptičev in naši mladini) pripočamo sedaj o hudem zimskem času, ko primanjkuje našim ptičem hrane, da naj marljivo in vedno polagajo ostanke in drobtine kruha, jedil, žita itd. našim revčkom krilatim pevcem,

da ne bodo prehudo lakoto trpeli. V ta namen se jako priporočajo lične hišice, katere se postavijo v bližini stanovanj in kamor se hrana polaga.

(Dolenjsko vino odlikovano na mednarodni razstavi v Parizu.) Gospod Josip Jeglič, ravnatelj „Gospodarske zveze“ v Ljubljani in posestnik vinogradov v Trški gori nad Krškem, je bil odlikovan za svoja, meseca oktobra na mednarodni razstavi v Parizu postavljena namizna vina s Trške gore nad Krškem, z veliko zlato medaljo, s častnim križcem ter s častno diplomom. Čeravno je bilo vino le iz te gore tako odlikovano, je to vendarle velikega pomena za celo kranjsko vinogradarstvo, kajti da se je kranjsko vino v tako sloveči vinorodni državi, kakor je ravno Francija, tako odlikovalo, vzbuja to presenečenje pač posebno radost v vseh krogih. — Gotovo, da bi bili tudi drugi vinski okraji kranjske dežele več ali manj enako odlikovani, ako bi razstavili svoj pravilno napravljeni vinski pridelek, toda ta slučaj tako riskiranega podjetja naj nikogar ne vznemirja, kajti tu se gre za splošnost in ne za pridobitev slave posameznim producentom. — Prepričani pa so vsi krogi, zlasti gostilničarji, da se dobe ravno v krškem okraju najprijetnejša in najokusnejša poletna namizna vina.

(Graščina na Raki) veleposestnika Feliksa plem. Lenkha je prodana. Pravijo, da bo na javni dražbi prodana in parcelirana. Kupil jo je g. Lavrenčič. — Grajščine bodo kmalu pri nas „bele vrane“, vsak dan propadajo.

(Krasne razglednice,) predstavljajoče velikansko poslopje kartuzijanskega samostana v Pleterjah na Dolenjskem, založila je tvrdka J. Krajec nasl. v Rudolfovem. Imeli smo od tega samostana že neke razglednice, toda tako popolne slike, kakor je ta nova slika, še dosedaj pač nismo dobili. — Fotografijo oskrbel je naš domači fotograf g. R. Dolenc v Kandiji, kateri izvršuje sploh vsa v njegovo stroko in umetnost spadajoča dela zares lepo in mojstrsko. — Založništvo si vse pravice pridržuje ter opozarja na to vse cenjene odjemalce, da bodo zahtevali v prodajalnah le naše razglednice.

(Današnja številka) obsega 10 strani in prilogo „Ilustrovan gospodarski list Kmetovalec.“

Razne stvari.

* (Metulja) o Božiču je ujel na Šmarni gori šolski učencec.

* (Od gladu umrli.) Po poročilu londonskega grofovskega sveta je v tem mestu lani gladu umrlo 39 ljudi v starosti od 3—74 let. Vsako leto se uradno konstatira, da 40—50 ljudi od gladu umre. Leta 1896, je bilo 43, leta 1898. pa 48 od gladu umrlih. Potemtakem je bilo prejšnje leto nekaj manj takih nesrečnežev. Ali število devetintridesetih še je uradno konstatiralo. Koliko jih je pomrlo, od katerih vlada niti ne vé? Tudi meščansko časopisje, občuti kot sramoto, da mora vsako leto v najbogatejšem kraju sveta toliko ljudi gladu umreti.

* (Najboljše sredstvo, da se kri ustavi) je bata, katero se pomoči v prav, vročo vodo, da se je napije, in potem položi na rano. Na ta način se ustavi kri tudi pri najhujših ranah, da celo na glavni žili.

* (Navodilo o podkovanji konj.) 1.) Vsaj v 6 tednih moraš konja prekovati, akoravno bi se ne zbosil. Preveč narastlo kopito povzročuje namreč različne kopitne bolezni. 2.) Z bosim konjem ne smeš voziti, zlasti po trdih tleh ne. 3.) Če so kopita pretrda in prekrhka, postavi konja pred podkovanjem v vodo ali pa ovij kopita z mokro junjo. 4.) Nekateri kovači imajo navado, da primejo staro podkev s kleščami ter jo odtrgajo z žreblji vred. Vsled takega ravnanja se lahko odkreši košček kopita ali pa zaostane košček žreblja, iz česar nastanejo kopitne bolezni. Spreten kovač izvleče žrebelj za žrebljem, 5.) Koncev kopitnih sten ne smeš prizovati niti preveč, niti premalo; sploh se to določi po votlosti podplata. Čim votlejši je podplat, tem več stene prireži in narobe. Ako je stara podkev, spredi močno obrabljena, tedaj odreži precej roga na istem mestu, kjer je ležala. Umen kovač privede konce kopitnih sten na okoli povsem enakomerno,

ker vé, da bi sicer kopito rastle napačno. Od strele posname toliko, kolikor roga proč visi; tako naredi tudi na podlatu in vzadi za peto, kjer prehaja rog v kožo. Kteri kovač vsu strelu, podplat in peto zreže, tisti ni vreden, da ga kregajo z imenom kovač. Strela se pri podkovani nogi dotikaj tal. 6.) Nekteri mojstri imajo napačno razvado, da pilijo kopitne stene, ko je konj že podkovan. To piljenje je jako neumestno in škodljivo. Rog je namreč obdan z neko neprodarno snovjo, katera ga varuje vlažnosti in izsušenja. 7.) Podkove naj bodo gladko izkovane, da se kopita dobro in natanko primejo. Umen kovač ne primerja nikdar žareče podkove na kopito, kajti tako napravi podkovo po kopitu, a ne kopita po podkovi. 8.) Zelo napačne so prevelike, premajhne, pretežke in preširoke podkove. Predolge in preširoke podkove povzročujejo namreč, da se konji krešejo in izpodtikajo, premajhne pa tišče preveč na rog ter kopita zadostno ne pokrivajo. 9.) Kapice in stole ne smejo biti previsoke, ker sicer obtežujejo hojo. 10.) Veliko se pregreše kovači s tem, če napravijo luknje na podkovi pregloboko, če nastavijo žrebelj po strani ali celo narobe. Nekteri zabijejo žrebelj z dvema udarcema v rog in se prav nič ne brigajo, gre li prav ali napačno. Tako neumestno podkovanje povzroči večkrat zakovanje. Dom. živinoreja.

Naznanila mestnega magistrata.

(Seja občinskega odbora v Rudolfovem) z dne 16. decembra 1904. Navzoči: župan: g. pl. Sladovič, svetovalec: gg. Rosman, Gustin, odborniki: gg. Barborič, Bruner, Golia, Hočevar, Mogolič, Morauc, Mramor, dr. Poznik, Smola, Vidic, zapisnikar: tajnik Stukelj. Gospod župan konstatuje sklepčnost odbora, otvori sejo, imenuje kot overovatelja zapisnika današnje seje g. Mramorja in g. Rosmana, ter preide k dnevnemu redu: 1.) Čitanje zadnjega zapisnika z dne 2. decembra 1904. Zapisnik se prečita ter odobri. — 2.) Poročilo upravnega odseka o prošnjah za poddelitev domovinstva. Na predlog upravnega odseka se sklene, da se na podlagi zakona z dne 5. decembra 1896 drž. zak. št. 222 podeli domovinska pravica sledečim: Amaliji Brezovar, Viktorju Darini, Franju Goleš, Neži Hönigman, Miklavžu Kovač in Antonu Ogrin. — 3.) Poročilo županstva o dopisu c. kr. okrajnega šolskega sveta glede razširjanja tukajšnje 3 razredne dekleške šole v 4 razrednico. G. župan prebere dopis c. kr. okrajnega šolskega sveta z dne 1. decembra 1904 št. 2531 ter predlaga, da mestni zastop odobri popolnoma sklep krajnega šolskega sveta ter sklene, da se 3 razredna dekleška šola razširi v štirirazrednico, ter da je mestna občina pripravljena, vzdržavati isto kakor do sedaj popolnoma sama. Ako bi se pa ušolali v isto otroci iz občine Šmihel-Stopiče in Prečna, potem bi morale dotične občine k stroškom prispevati. Ta predlog se sprejme. — 4.) Poročilo vodovodnega odseka glede oddaje službe mašinista. G. Rosman kot poročevalec vodovodnega odseka naznanja, da je došlo 12 prošenj za službo mašinista pri vodovodu v Stopičah. Od tistih so trije, kateri so popolnoma zmožni za to službo in sicer: Jožef Perpar, Jakob Preželj in Jakob Keržič ter predlaga, da se služba mašinista podeli Jožefu Perpar iz Dvora s 1. januarjem 1905. Ta predlog se sprejme. Nadalje prebere g. p. Rosman prošnji gosp. Niefergalla. Po daljši debati se od raznih predlogov sprejme predlog, da se istemu izplača odpravnina 150 K. — 5.) Poročilo županstva o oddaji dimnikarskih del za l. 1905. Dimnikarska dela za leto 1905 se oddajo g. Viljemu Bernard. — 6.) Poročilo županstva o oddaji vožnje bencina za l. 1905. Vožnja bencina za l. 1905 se odda g. Ludviku Ferlič. — 7.) Poročilo županstva o prošnji Franc Purebra. Prebere se prošnja za odpust globe 5 K. Po debati se mu globa za sedaj odpusti. 8.) Poročilo županstva o prošnjah za nagrade. a) Gospod župan poroča, da je slikar Josip Germ v Pragi poslal dva istisa slik „Bled“ in „Belopeško jezero“ za znesek 12 K ter predlaga, da se te slike pridržijo in gornji znesek izplača. Na to predlaga g. Rosman, da se za vsak razred ljudske šole nabavijo še po dve sliki. Ta predlog se soglasno sprejme. b) Društvo sv. Nikolaja v Trstu se dovoli podpora 20 K. c) Gozdnemu čuvaju Mihi Pauliču se dovoli podpora 20 K za novo leto. 9.) Volitev enega člana v odbor mestne hranilnice. Na predlog g. župana izvoli se g. Alojz Windischer kot član v odbor mestne hranilnice. 10.) Poročilo županstva o dopisu trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani zaradi enokratnega dostavljanja pisem in poštnih pošiljatev ob nedeljah in sicer tako, da bi se pošta le ob 8. uri zjutraj dostavljala. Sklene se, da tej novi upeljavi od strani c. kr. poštnege erarja občinski odbor ne ugovarja, a le pod pogojem, ako se bodo došle pošiljatev in pisma tudi med uradnimi urami lahko dobivale. To pa radi tega, ker pride glavna pošta za Novo mesto in okolice vsak dan ob 10. uri 15 minut zjutraj z vlakom. Seveda se zahteva, da c. kr. poštni erar za to ne zahteva kake posebne pristojbine tako zvane „Fachgebühr“. — Ker je dnevni red končan, g. župan sejo zaključí. — Zapisnik seje občinskega odbora z dne 29. decembra 1904. Navzoči: g. župan pl. Sladovič, svetovalec: gg. Umek, Gustin, odborniki: gg. Bruner, Ferlič, Gandini, Mogolič, Morauc, Mramor, dr. Poznik, Skale, Windischer, zapisnikar: tajnik Stukelj. Gospod župan konstatuje sklepčnost odbora, otvori sejo, imenuje kot overovatelja zapisnika današnje seje gosp. Gandini in g. Ferliča ter preide k dnevnemu redu: 1.) Čitanje zadnjega zapisnika z dne 16. decembra 1904 št. 1982. Zapisnik se prečita ter odobri. — 2.) Poročilo županstva o dopisu c. kr. okrajnega glavarstva radi dovolitve treh letnih sejmov v občini Turjak. Sklene se soglasno, c. kr. okraj-

nemu glavarstvu poročati, da mestna občina odločno ugovarja proti podelitvi naprošenih sejmov v občini Turjak, ker je sploh na Dolenjskem že tako preveč sejmov, kateri so le v škodo ljudstva in živinoreje. — 3.) Poročilo županstva o dopisu tiskarne A. Gabršček v Gorici radi podpore za izdajo „Kazipota po kranjskih mestih.“ Ta zadeva se soglasno odkloni. 4.) Poročilo županstva glede opustitve pobiranja užitnine od vina, vinskega in sadnega mošta in mesa. G. župan predlaga, da se z ozirom na to, ker se nahaja v mestni blagajni okolo 7000 K razpoložljivega denarja pobiranje užitnine na vino, vinski in sadni mošt in meso za l. 1905 opusti. Priporoča pa to radi tega, da se davščine sosednih občin z davščino mestne občine izjednačijo, ker sosedne občine ne pobirajo gori navedenih užitnin. Ta predlog se z odobravanjem soglasno sprejme. 5.) Poročilo županstva o pritožbi g. Franc Stamcerja radi oddaje dimnikarskih del. Pritožba se kot neutemeljena zavrne. 6.) Kot načelnik v gospodarski odsek se izvoli soglasno g. Adolf Gustin. — Ker je letos zadnja seja, želi g. župan vsem navzočim gg. odbornikom srečno novo leto 1905, ter sejo zaključí.

Mestno županstvo v Rudolfovem je odredilo, da so od sedaj naprej ob letnih sejnih prodajalci z izgotovljeno (storjeno) obleko kakor tudi prodajalci izgotovljenega ubuvala, nastanjeni na Florijanskem trgu, kar se p. t. sejmarmem naznanja.

(Izvršilni ukaz o pobiranju pasjega davka.) — § 1. Pobiranje pasjega davka je dovoljeno z deželno postavo od 13. decembra 1868. št. 4. — § 2. Pasji davek se plačuje za vsacega psa v mestnem okrožju novomeškem brez razločka po 6 K na leto. — § 3. Ta davek se plačuje za vse leto naprej. Vplačani denar se ne vrača v nobenem slučaju. — § 4. Po ukazu mestnega zastopa bo vsako leto popisovanje vseh psov, nahajajočih se v mestu. — Na podlagi popisa bo izdala mestna blagajnica plačilne naloge in gospodarjem psov uradno dostavila. Plačilo tega davka potrdilo se bo na nakaznici ter marka izročila. — Če si je kdo slučajno omislil enega ali več psov stoprav mej letom, mora se to v treh dneh napovedati v mestni pisarnici. Za točno napovedanje so tudi hišni gospodarji odgovorni in morajo najemnike na to opozoriti ali pa napovedbo sami opraviti. Pri vsakratnem vplačevanju bodo se razdeljevale marke (znamke), katere se pa morajo po preteku vsakega leta vrniti. Marke imajo vsako leto drugo, znatno različno obliko. — § 5. Z markami prevideni psi se morajo od mestnega zastopa po posebnem izkazu v evidenciji imeti. — § 6. Vsakega psa, ki se dobi o preteklem obroku na javni cesti z zapadlo ali ponarejeno marko ali brez nje, ujame konjederec. Prepovedano pa je konjedercu brez dovoljenja ali oglasa pri policiji zahajati s tem namenom v hiše, na dvorišča ali druga zagrajena mesta. — § 7. Konjederec mora vsakega psa dva dni pri sebi obdržati. Ako se njegov gospodar v dveh dneh ne oglasi, sme se pes uničiti. — 8. Ujeti pes se sme gospodarju le na pismeno dovoljenje zopet izročiti. Dovoljenje se daje le, če se dotični gospodar oglasi s potrdilom plačanega davka in proti temu, da plača konjedercu navadno pristojbino ali mu povrne troške, ki jih ima ta za vzdrževanje psa. — § 9. Mesto izgubljenih mark se morejo dobiti druge, po 40 h vsaka, seveda le proti oglasu gospodarja, kateri se mora izkazati s potrdilom plačanega davka. — § 10. S splošnimi sanitetnimi in političnimi predpisi o odvrtjenji nevarnosti pasje stekline in o zavarovanji hudobnih domačih živali niso ti predpisi v nikaki dotiki. — § 11. Tujcem ali popotnikom, ki imajo pse, dajejo se marke na štirinajst dni proti vložnji letnega davka po štiri krone od vsakega psa. Ako se dotični v štirinajstih dneh ni oglasil in ni vrnil marke, pripade vloženi znesek mestni blagajnici. — § 12. Kdor zatajuje kakega psa ali se drugače odteguje plačevanju pasjega davka, ali rabi že zapadlo in ponarejeno marko, mora plačati razun letnega davka še štiri krone globe od vsakega psa. — § 13. Zaostali pasji davek se izterja enako drugim davkom po eksekuciji v smislu § 4. cesarskega ukaza dne 2. aprila 1854, drž. zak. št. 96. — Pobiranje pasjega davka za leto 1905 se je s 1. januarjem 1905 pričelo. Ta davek plačati je v Rudolfovem od vsakega psa po 6 kron. Lastniki psov naj si preskrbijo za to leto veljavnih pasjih mark najkasneje do dne 15. februarja 1905 pri mestnem županstvu proti plačilu 6 K.

Nadalje so se še odvezali za novoletna in godovna voščila v l. 1905 na korist mestnim revežem sledeči gospodje in gospe:

Josip Gerdešič 4 K, Ludovik Golia 2 K, Ivan Škerlj 1-50 K, Anton Levec 1 K, Vajkhard Gandini 1 K, Emil Rizzoli 1 K, Blaž Dolinšek 1 K, Julij Bačar 1 K, dr. Metod Dolenc 1 K, dr. Edvard Pajnič 1 K, Otmar Skale 2 K, Rihard Dolenc 2 K, Vidic Teodor 1 K, Klemenčič Ivan 1 K, Hedviga Schulz 1 K, Franc Klemenčič 1 K, dr. Seb. Elbert, inf. prošt 2 K, gg. kanoniki: Jos. Hočevar 2 K, Fr. Povše 2 K, Matja Jeriha 2 K, Jožef Jaklič 2 K; vikor Fr. Sal. Watzl 2 K, baron Viljem Rechbach 2 K, dr. Friderik Mathias 1 K, dr. Leopold Zužek 1 K, Franc Dembscher 1 K, Miha Molé 1 K, Anton Sproc 1 K, dr. Ivan Vaupotič 1 K, Leo Bloudek 2 K, Karol Bihlmeier 1 K.

Loterijske številke.

GRADEC, 17. decembra	56	84	9	78	48
TRST, 24. decembra	44	28	18	5	83

Ceno češko perje za blazine!

5 kilo: novo oskubljeno K 9.60. boljše vrste K 12.—, belo kakor mah mehko K 18.—, K 24.—. belo kot sneg, kakor mah mehko, oskubljeno K 30.—, K 36.— se razpošilja poštine prosto po poštne povzetji. Zamena in preklic proti povrnitvi poštine dovoljen.

Benedikt Sachscl, Lobes 294, pošta Plzen, Češko. (263-6-5)

Lepo stanovanje

obstoječe iz 3 velikih sob, kuhinje, shrambe in kleti, je takoj za oddati pri JANEZ-u KOŠAK, gostilničarju v Novem mestu. (292-3-2)

V najem daje se (298-3-2)

hiša z gospodarskim poslopjem na Čatežu ob Savi.

V hiši je nad 50 let gostilna ter je za prodajalno in vsako drugo obrt pripravna. Več se poizve pri lastniku

Josip Kodrič-u v Krški vasi, okraj Krško.

Naznanilo. (8-0-1)

Slavnemu p. n. občinstvu najljubše naznanjam, da sem s 1. januarjem 1905 prevzela staro, znano

FRANC PINTAR-jevo gostilno pri „LIPU“ v KANDIJI.

Potrudila se bom, cenjene svoje goste z dobro, izborno pijačo in dobro kuhinjo zadovoljiti. Potujočemu p. n. občinstvu so na razpolago lepe, snažne sobe za prenočišče.

Za obilen obisk in blagohotno naklonjenost se priporočujoč bilježim

s spoštovanjem

Alojzija Pintar,
gostilničarica.

Vsem cenjenim svojim naročnikom želim

prav srečno novo leto!

Pri tej priliki izrekam slavnemu občinstvu iz mesta in okolice svojo priskrbo zahvalo za dosedanjo mi izkazano naklonjenost ter se uljudno priporočujem za taisto tudi v prihodnje, zagotavljam, vsa v mojo stroko spadajoča dela izvršiti vsikdar le lično in moderno, solidno in ceno.

Ob enem naznanjam, da se nahaja moje stanovanje na sv. Florijana trgu, v hiši gospoda Seidl-a (v stari davkariji).

Spoštovanjem

Oto Smitka

sobni in dekoracijski slikar
v Novem mestu.

(5)

ZAHVALA.

V prijetno dolžnost si štejem, da se tem potom najpriskrbeje zahvaljujemo obče spoštovanemu organistu gospodu Ignaciju Hladnik, kakor vsem velečislanim gospicam pevkam in tudi gg. pevcem, ki nam s svojimi prijetnimi glasovi celo leto oskrbujejo zares krasno cerkveno petje v kapiteljnu. Bog jih naj živi in nam ohrani še tudi v novem letu!

Novo mesto, 31. decembra 1904.

Več hvaležnih faranov.

Srečno in veselo

NOVO LETO

želim vsem svojim častitim naročnikom

FRANJO PICELJ,
čevljar v Rudolfovem.

(9)

GOSTILNA (8-0-1)

v KANDIJI št. 26 se takoj odda.
Natančneje ravno tam.

Naznanjam sl. občinstvu, da preide žaga v Starem bregu, ki je bila dosedaj v najemu, s 1. januarjem

v lastno režijo

ter se bode zopet žagalo za plačilo kakor preje.

Z odličnim spoštovanjem

(19-2-1)

FRANC SEIDL.

Učenca sprejem v trgovino mešanega blaga takoj od dobrih starišev. Zmožnega slovenskega in nemškega jezika.

Jakob Šega, Škocjan pri Mokronogu.

(283-3-3)

Bratov MAYER

— tovarna za orglje in harmonije —
FELDKIRCH — PREDARLSKO

se priporočata prečast. cerkvenim predstojništvom za izdeljavo orgelj ter iste izvršita po zahtevi na kateri si bodi zistem, ter jamčita za delo deset let.

Izdelala sta pripoznano umetniško dovršena dela za Novomesto, Zatičino, Ljubljano, Šmihel in drugod.

Ob enem priporočata orgeljske-harmonije od 100 K nadalje z obsežnim jamstvom in zamenjavo jezičkom tekom 20 let.

Kupita tudi stare instrumente ali vzameta v zameno.

(290-6-3)

Prostovoljna prodaja.

Po Antonu Pajerju v Pristavi pri Mokrem polju je
na prodaj zidana hiša

s štirimi sobami, delom vrta in osem johov gozda, in sicer šest johov starega gozda, v katerem se lahko naseka 300 vozov drv, in dva joha mlade hoste s kostajmino in hrastino dobro zaraščena. —

Natančno se izve v Rudolfovem h. št. 150, Tesarska ulica.

Ponos vsake gospodinjice je dobra kava.

**Kathreinerjeva
Kneippova sladna kava**

se ne bi smela pogrešati več v nobenem gospodinjstvu, kadar se napravlja vsakdanja kavina pijača.

o o o

Zahtevajte le izvirne zavoje z imenom »Kathreiner« in ne kupujte nikoli, kar se odtehuje odprto.

Slovanisch Te 1905.

**Graščinsko oskrbništvo
Turn pri Krškem —**
Thurn am Hart, p. Leskovec (Kranjsko)

ima za prodati:

**Eden in
pol vagona krompirja**

(Turnski oneid) 7 K 100 klg. —

Vagon namiznih jabolk, več sto hektolitrov vina — jabolčnika, nadalje cepljene trte na zeleno, — komad 24 vinarjev.

Tam se tudi sprejme:

zakonska dvojica
(za kravarje); plača 24 gld. ali 48 K na mesec, tretji del junčevine, stanovanje, kurjava in njiva za krompir.

3)

Hiša v Novem mestu na prodaj! —

Obstoječa iz treh sob v pritličju in ene pod streho, dveh kuhinj, kleti in drugih pritliklin. tudi malo vrta je zraven. — Več pove lastnica META MEŽNARŠIČ h. št. 35. (2-3-1)

Posestvo (1-2-1)

z ysemi pritliklinami je iz proste roke
na prodaj v Cegelnici pri Rudolfovem.
Zraven spada tudi nekaj gozda. — Več pove lastnica
MARIJA KOVAČIČ v Cegelnici št. 15.

Zdravje je največje bogastvo! — Zdravje je največje bogastvo!

Kapljice sv. Marka. (209-204)

Te glasovite in nedosegljive KAPLJICE sv. MARKA se uporabljajo za zunanjo in notranjo uporabo. Osobito odstranjujejo trganje in koljenje po kosteh, nogah in rokah, ter izlečijo vsaki glavobol. One delujejo nedosegljivo in spasonosno pri boleznih na želodcu, ublažujejo katar, určjujejo izmečke, odpravijo nadubo bolečine in krče, pospešujejo in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Preženejo velike in male gliste, ter vse bolezni, izvirajoče od glist. Delujejo izborno proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrah in slezih ter koliko in žčipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico in vse bolezni, izvirajoče od mrzlice. Te

kapljice so najboljšo sredstvo proti boleznim na maternici in madronu, radi tega ne bi smele manjkati v nobeni meščanski in kmetški hiši. Dobiva se samo: „MESTNA LEKARNA, ZAGREB. — Raditega naj se naroča naravnost pod naslovom: „Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg št. 50, poleg cerkve sv. Marka.“

Denar se pošilja naprej ali povzame. Manj kakor 12 steklenic se ne pošlje. Cena je naslednja in sicer franco postavljeno na vsako pošto:

1 ducat (12 stekl.) 4 K — v || 3 ducati (36 stekl.) 11 K — v
2 ducata (24 stekl.) 8 K — v || 4 ducati (48 stekl.) 14 K 60 v
5 ducatov (60 stekl.) 17 K — v

Na razpolago imam na tisoče priznanih pism, katerih mi ni mogoče radi pomanjkanja prostora navesti. Zato navajam samo imena nekaterih gospodov, ki so uporabljali „kapljice sv. Marka“ z najboljšim uspehom, ter popolnoma ozdravili: Ivan Baretinčič, učitelj; Stjepan Barč, župnik; Ilija Mamić, opankar; Janko Kišulj, kr. nadlogar; Stjepan Seljančič, seljak; Sofija Vukelić, šivinja itd. itd.

MESTNA LEKARNA, Zagreb, Markov trg št. 50, poleg cerkve sv. Marka. Ustanovljeno l. 1360.

Singer-jevi šivalni stroji.

Original Singer šivalni stroji so vzorni v konstrukciji in izvedbi.
 Original Singer šivalni stroji so neuprljivi za obrt in domačo rabo.
 Original Singer šivalni stroji so najbolj razširjeni v tovarniških obratoviščih.
 Original Singer šivalni stroji so neprekosljivi glede trpežnosti in zmožnosti.
 Original Singer šivalni stroji so posebno pripravni za moderno umetno vezenje.

Brezplačni poučni kurzi za vse domače šivanje in za moderno vezenje. Svila za vezenje v vseh barvah v veliki izbiri v zalogi. Elektromotorji za posamezne stroje za domačo porabo.

SINGER Co. šivalni stroji, deln. družba

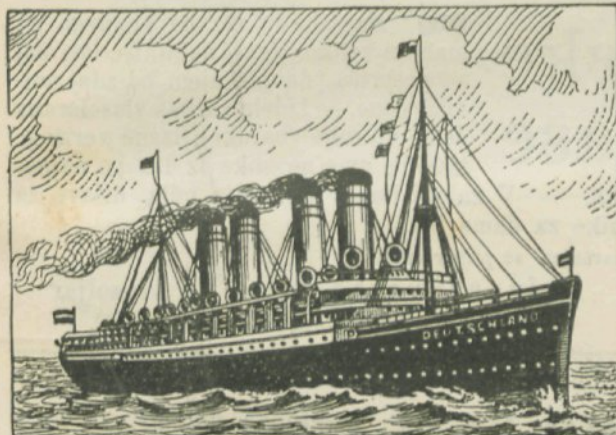
Ljubljana, Sv. Petra cesta števil. 6.

(194-12-11)

„Grand Prix“.

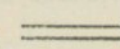
Najvišje odlikovanje.

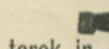
Pariz
1900

HAMBURG - AMERIKA

Iz Ljubljane v

 NOVI YORK samo
6 dni z dobro, prosto hrano.

 Odhaja se iz LJUBLJANE vsak ponedeljek, torek in četrtek v tednu.

 Izvrstna, sigurna vožnja z brzoparniki.

(238-24-8) Pojasnila po večkrat brezplačno.

Zastopnik: **FR. SEVNIČ, Ljubljana**

31 Dunajska cesta 31 — zraven srange.

Naznanilo. (294-2-2)

Slavnemu občinstvu od blizu in daleč vljudno naznanjam, da bodem

s 1. januarjem 1905 zopet odprla dobro znano

gostilno pri Šušteršiču.

Zagotavljam vseskozi solidno postrežbo z dobro pijačo ter z okusnimi, gorkimi in mrzlimi jedili. Na razpolago bodo snažne sobe v prenočišče, kakor tudi hlevi za konje in lep prostor za vozove.

Za prav obilni obisk se udano priporočujem spoštovanjem

Leopoldina Šušteršič,

v Toplicah št. 15 (Dolenjsko).

Na prodaj so iz proste roke na mestnem polju

Mechorotove njive in novo zgrajeno gospodarsko poslopje.

Natančne podatke se izve pri Adolf Gustinu, trgovina z železnino in špecerijo v Rudolfovem. (296-3-2)

Vidmanic kaže seljanom moč „Pakraških kapljic in Slavonske biljevine.“

Pozor! Bolnemu zdravje!

Pozor! Slabemu moč!

Pakraške kapljice in Slavonska biljevina sta danes dva najbolj priljubljena ljudska leka, ker delujejo gotovo z najboljšim uspehom, ter si tako pridobivajo sloves po vseh delih sveta. Manj kot 12 steklenic se ne pošilja.

Pakraške kapljice: delujejo proti vsem boleznim želodca in črev, odstranjujejo krče, bolečine v želodcu, preganjajo vetrove in čistijo kri, pospešujejo prebavo, odganjajo male in velike gliste, odpravljajo mrzlico in vse od te izhajajoče bolezni. Lečijo dalje vse bolezni na jetrih in slezah. Najboljše sredstvo proti bolezni maternice in madrona, vsled česar ne smejo manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. — Naroči naj jih vsakdo pod naslovom: Peter Jurišič, lekarnar, Pakrac 205, Slavonija. Denar naj se pošlje naprej ali s povzetjem. Cena je sledeča in sicer franko na vsako pošto:

12 stekl. (1 tucat) 5— K, 24 stekl. (2 tucata) 8-60 K, 36 stekl. (3 tucati) 12-40 K,
 48 stekl. (4 tucati) 16— K, 60 stekl. (5 tucato) 18— K

Slavonska biljevina: se rabi z u, prav sijajnim in najboljšim uspehom proti zastarelemu kašlju, bolesi v prsih, prehlajenju, hripavosti v gr, u, težkemu dihanju, astni, zbadanju, kataru, odstranjuje goste sline in deluje izvrstno pri vseh tudi najstarejših boleznih v prsih in na pljučih.

Cena je naslednja franko na vsako pošto:

2 izvozni stekl. 3-40 K, 4 izvozne stekl. 5-80 K, 6 izvoznih stekl. 8-20 K.

Manj kot dve steklenici se ne pošilja. Denar naj se pošlje naprej ali se pa povzame. Prosim, da se naročuje samo in izrecno le pri meni pod naslovom:

Peter Jurišič, lekarnar, Pakrac br. 105, Slavonija.

(281-20-3)

Zahtevajte pri nakupu

(125-24-17)

Schicht-ovo štedilno milo

z znamko „jelen“.

Ono je

zajamčeno čisto

in brez vsake škodljive primesi.

Pere izvrstno.

Varstvena znamka.

Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

GEORG SCHICHT, Aussig. — Največja tovarna te vrste
Dobiva se povsod! na evropskem ozemlju. Dobiva se povsod!

Kdor ljubi

(78-24-20)

nežno, čisto lice brez pëg, mehko in gladko kožo ter cvetočo polt, umiva naj se z znanim medicinskim

Bergmann-ovim lilijinim milom

(s znamko: 2 rudarja) — tvrdke BERGMANN & Co.
Draždane in Tečen ob Elbi.

Dobiva se tudi po 80 h komad pri lek. S. pl. SLADOVIČ-u in v
trgovini g. Alf. OBLAK-a v Novem mestu.

Ženske lase

zmešane in rezane kupujem na malo in veliko. Vsaki nabiralec las, naj se prepriča, da plačujem od zdaj najvišjo ceno. — Izdelujem vsa vlasolarska dela, vlasulje (baroke), lasne verižice, kite in umetne slike iz las po najnovjšem izdelku. — V zalogi imam najfinejša mila, dišave za obleko, glavnike za dame itd.

Spoštovanjem se priporočujem

(276-24-4)

Ivan Svetec, brivec in vlasoljar
Glavni trg nasproti mestne hiše)

Imam v kleti

(263-12-5)

več 100 hktl. pristnega belega in črnega vina

nekaj fine rakije, topinovca in brinovca. Vse solidno postavljeno tudi v moji posodi na tukajšnji državni kolo-dvor po primerno nizki ceni.

Ivan Pujman,
posestnik in trgovec — Vodnjan-Dignano Istra

Pozor!

Adolf Gustin

trgovina z železnim in špecerijskim blagom
c. kr. prodaja smodnika v Rudolfovem

naznanja, da so došle

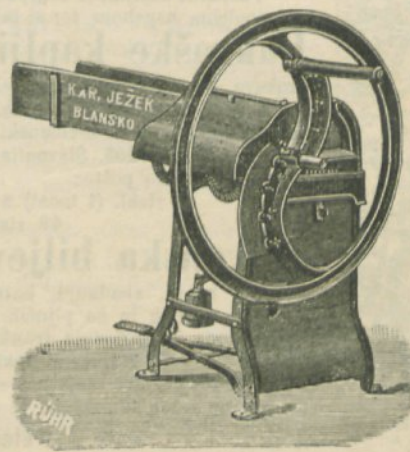
slamoreznice

in stroji

za koruzo ružiti, — v najnovjšem sistemu in po

najnižji ceni.

Za dobroto vsakega stroja se v vsakem oziru jamči.

297-3-2

Samo

6 dni

Samo

6 dni

iz Havra v Newyork.

„Francoska prekmorska družba.“

Edina najcenejša in najkrajša črta čez PARIZ in HAVRE

v AMERIKO.

Odpotuje se iz Ljubljane vsak torek.

Vsak potnik ima prosto hrano z vinom že od Bazeln naprej.

Znižane cene.

Vozne liste in brezplačna pojasnila daje edino konces.
potovalna pisarna

Ed. ŠMARDA

(129-24-16)

v Ljubljani, Dunajska cesta št 18

nasproti znane gostilne pri „Figovcu“.